

Handläggare
Gustav Lundmark
Telefon: 08-50825043
Stephanie Kilander
Telefon: 08-50825061

Till
Socialnämnden
2024-02-20

Skrivelse angående uppföljning evidensbaserade metoder och utbildningskrav HVB-hem

Svar på skrivelse från Sverigedemokraterna

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Gabriel Kroon, Sverigedemokraterna, har skickat in en skrivelse för besvarande den 21 november 2023.

Skrivelsen innehåller ett antal frågor, bland annat vilka utbildningskrav som ställs på personal på hem för vård och boende (HVB) i privat och egen regi, hur utbildningskraven följs upp, om det föreligger krav på att arbeta efter evidensbaserade metoder och vilka behandlingsmetoder som förekommer på HVB upphandlade av staden. Förvaltningen redogör i svaret för vilka utbildningskrav som ställs, hur de följs upp, vilka behandlingsmetoder som förekommer och vilka krav som ställs på evidensbaserade metoder på HVB.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Bakgrund

Socialnämnden har uppdragit till förvaltning att besvara inkommen skrivelse från Gabriel Kroon, Sverigedemokraterna, daterad 21 november 2023.

Ärendet

Gabriel Kroon, Sverigedemokraterna, har inkommit med en skrivelse med fyra frågor avseende hem för vård och boende (HVB), både verksamheter som Stockholms stad upphandlat men också de som bedrivs i egen regi. Frågorna handlar om vilka utbildningskrav som ställs på personal i upphandlade HVB respektive HVB i egen regi, hur utbildningskraven följs upp, om de åligger krav på HVB att arbeta efter evidensbaserade metoder och vilka behandlingsmetoder som förekommer på HVB upphandlade av staden.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för strategi och utveckling. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 14 februari 2024. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 15 februari 2024.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Utbildningskrav på personal på HVB

Stockholms stad har upphandlade privata utförare av hem för vård och boende (HVB) inom avtalen enstaka platser för vuxna inom socialpsykiatri på HVB, barn- och ungdomsinsatser dygnetruntvård samt insatser för personer med missbruk från Stockholms stad. Stockholms stad har också, genom socialförvaltningen, några verksamheter i egen regi som är HVB.

Utbildningskraven på medarbetarna i de upphandlade verksamheterna varierar beroende på avtal och delområde. I avtalet enstaka platser för vuxna inom socialpsykiatri på HVB ställs krav på att minst 80 procent av medarbetarna ska ha adekvat utbildning. Med adekvat utbildning avses vård- och omsorgsprogrammet eller annan utbildning Socialstyrelsen bedömt lämplig i allmänna råden "Kunskaper hos personal som ger stöd, service eller omsorg enligt SoL och LSS till personer med funktionsnedsättning" (SOSFS 2014:2). Alternativet till utbildningskravet är att medarbetare har motsvarande utbildning genom äldre gymnasieutbildning som kan bedömas likvärdig.

Avtalet för barn- och ungdomsinsatser dygnetruntvård är uppdelat på olika delområden för specifika insatser, varav de som bedrivs på HVB delvis har olika krav på medarbetarnas utbildning. I områdena A1 - Utredning av barn tillsammans med föräldrar, A2 - Utredning av unga (13-20 år), A3 - Behandling av unga med psykosocial problematik i kombination med psykiatrisk problematik och/eller neuropsykiatrisk problematik samt A4 - Akut- och korttidsplaceringar, ställs krav på att medarbetare som ger behandling ska ha relevant utbildning för den metod som tillämpas. Av de medarbetare som har ansvar för barnets/den unges vård, behandling eller utredning för uppdragets utförande ska minst 50 procent av de schemalagda medarbetarna (beräknat utifrån den tid de är schemalagda) ha adekvat högskoleutbildning. I områdena B1 – Stödboende i kollektiv form och B2 – Stödboende i träningslägenhet ställs krav på att alla medarbetare i klientarbete lägst ska ha gymnasial utbildning eller folkhögskoleutbildning med inriktning mot socialt/pedagogiskt behandlingsarbete. Alla medarbetare ska även här ha utbildning i de metoder som verksamheten använder.

Avtalet som rör insatser för personer med missbruk från Stockholms stad är också uppdelat på flera delområden. I de delområden vars insatser bedrivs i form av HVB ställs samma krav på medarbetarnas utbildning, det vill säga att minst 50 procent ska ha behandlingspedagogutbildning, socialpedagogutbildning, socionomutbildning, drogterapeut, psykologutbildning eller mentalskötartutbildning. Resterande del av medarbetarna får enligt avtalet med fördel ha undersköterske-, arbetsterapeut- eller beteendevetarutbildning eller motsvarande. Verksamhetens behandlingspersonal ska ha specifik utbildning i de behandlingsmetoder verksamheten använder. Om terapi ingår i behandlingen ska den enbart bedrivas av utbildade terapeuter.

Kompetenskrav i stadens egen regi varierar eftersom samtliga boenden som räknas som HVB har olika profiler och riktar sig till specifika målgrupper. Generellt sett så har de verksamheter som riktar sig mot vuxna krav på att medarbetare har socionomexamen eller, där det är lämpligt utifrån exempelvis arbetsuppgifter, utbildning som behandlingsassistent eller socialpedagog. Inom verksamhet för barn och unga, där socialförvaltningen bland annat kommer att starta ett nytt HVB för flickor och i ett senare skede HVB för pojkar, ställs krav på att samtliga medarbetare som arbetar dag och kvällstid ska ha socionomexamen. Medarbetare som arbetar nattpass ska lägst ha utbildningsbakgrund som socialpedagog eller behandlingsassistent. Socialförvaltningen kommer dessutom att ta fram ett utbildningspaket för alla som ska anställas vid de nya HVB-verksamheterna som omfattar bland annat metoder, arbetssätt och säkerhet.

Metoder och krav på evidens

De behandlingsmetoder som tillämpas inom upphandlade HVB varierar beroende på avtal och delområde. I avtalen enstaka platser för vuxna inom socialpsykiatri på HVB och i barn- och ungdomsinsatser dygnetruntvård ska metoderna som tillämpas i första hand vara upptagna i Socialstyrelsens Kunskapsguide, Metodguiden för socialt arbete eller Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU). Andra metoder som inte är upptagna enligt ovan kan tillämpas, men ska då styrkas av dokumentation som påvisar att metoden bygger på evidens och/eller beprövad erfarenhet.

I avtalet avseende insatser för personer med missbruk inom Stockholms stad varierar metoderna beroende på insats, men gemensamt krav för alla metoder är att de ska ha ett uttalat stöd i Socialstyrelsens nationella riktlinjer för missbruks- och beroendevård. Behandlingsmetoderna är generellt terapeutiska eller beteendeterapeutisk, med specifik inriktning inom särskilda

delområden på kognitiv beteendeterapi, psykodynamisk terapi eller 12-stegsbehandling.

Gemensamt för alla metoder som tillämpas inom de insatser som bedrivs i form av HVB vid privata verksamheter är att de ska vara evidensbaserade samt att vetenskap och/eller beprövad erfarenhet ska ligga till grund för metoden eller behandlingen.

Inom stadens egen regi varierar metoderna efter boendens profil och målgrupper, men gemensamt är att metoder och arbetssätt ska grunda sig på evidens och/eller beprövad erfarenhet.

Uppföljning av krav på utbildning

Socialförvaltningen följer upp avtal inom samtliga upphandlingsområden utefter en av socialnämnden fastslagen plan. Den nuvarande planen finns i ärendet Dnr SOF 2023/75 "Avtalsuppföljning av socialtjänst och LSS-verksamhet - Årsrapport 2022 " och täcker åren 2023-2025. I planen ingår uppföljning av HVB för de olika områden som finns inom upphandlingarna för dygnetruntvård för barn och unga, insatser för vuxna med missbruk och enstaka platser på HVB för vuxna inom socialpsykiatri. Avtalsuppföljning av leverantörer brukar främst ske genom verksamhetsbesök, där intervju med ledning och inspektion av boendemiljö ingår. I vissa fall används en modell där enkäter skickas ut till samtliga leverantörer och där ett urval väljs ut för fördjupad uppföljning och intervju baserat på svar i enkäten. Denna modell lämpar sig mest i områden med ett stort antal leverantörer. Kontroll av medarbetargruppens sammansättning och utbildningsbakgrund görs regelmässigt vid uppföljningarna, vanligtvis genom att förvaltningen begär in en personalförteckning från leverantören på förhand inför ett verksamhetsbesök.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Veronica Wolgast Carstorp
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Lina Blombergsson
Avdelningschef
Socialförvaltningen

Bilaga

1. Skrivelse angående uppföljning evidensbaserade metoder och utbildningskrav HVB-hem

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Wolgast Carstorp, Socialdirektör	2024-02-07
Maria Karlsson, Verksamhetsutvecklare	2024-02-07